

ПРАКТИКА ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНСТИТУТУ СТАРОСТ

ПРО ПРОЄКТ

Проєкт PROSTO «Підтримка доступності послуг в Україні» працює, щоб посилити спроможність місцевих органів влади надавати якісні послуги мешканцям громад.

Проєкт фінансується Урядом Швеції.

Дослідження. Статистика

Аналіз охоплював **210 с.о. з 13 областей** - **664** населених пункти із загальною чисельністю населення **320 501** жителів.

У цих старостинських округах на **1 старосту** в середньому припадає **3 населених пункти, в яких мешкає - 1800 жителів.**

Водночас, при цьому показники варіюються! Старостинські округи можуть включати в себе **від 1 до 14 населених пунктів**, з кількістю жителів - від **391** в Лебединській територіальній громаді Сумської області до **7331** жителя у Великобичківській територіальній громаді Закарпатської області.

Практика підходів до затвердження старост

Староста є «ключовою фігурою» у старостинському окрузі. Закон саме старосту визначає суб'єктом представлення інтересів жителів відповідного округу (ч.5 ст. 54-1 Закону України «Про місцеве самоврядування»), тож його затвердження є обов'язковим для ОМС.

Затвердження старост є більше дискрецією, ніж імперативом. Закон не містить обов'язку і строків висунення, обговорення, а також затвердження кандидатури старости.

Військові адміністрації позбавлені можливості затверджувати старост через визначену Законом процедуру.

Практика моделювання персоналу старостинського округу

- Найбільш розповсюджена модель: **2 особи - староста та діловод.**
- Є громади, в яких, наприклад на:
  - 6 н.п. (1411 жителів) – 3 особи (староста, 2 діловоди)
  - 4 н.п. (1700 жителів) – 4 особи (староста, 2 діловоди, спеціаліст)
  - 6 н.п. (1380 жителів) – 7 осіб (староста, спеціаліст, 2 діловоди, 3 комунальні працівники)
  - 14 н.п. (1800 жителів) – 6 осіб (староста, діловод, адміністратор ЦНАП та три прибиральники).
- Досвід співпраці з громадами показує, що староста може "справлятися самостійно" з обслуговуванням старостинського округу з населенням до 1000 осіб на компактній території

Практика взаємозамінності старост

Питання виконання повноважень старости на період їх тимчасової відсутності (відпустки, перебування на лікарняному, мобілізація тощо) чітко не врегульоване на законодавчому рівні. На практиці вирішується наступним чином:

Повноваження старости покладаються на старосту з іншого старостинського округу

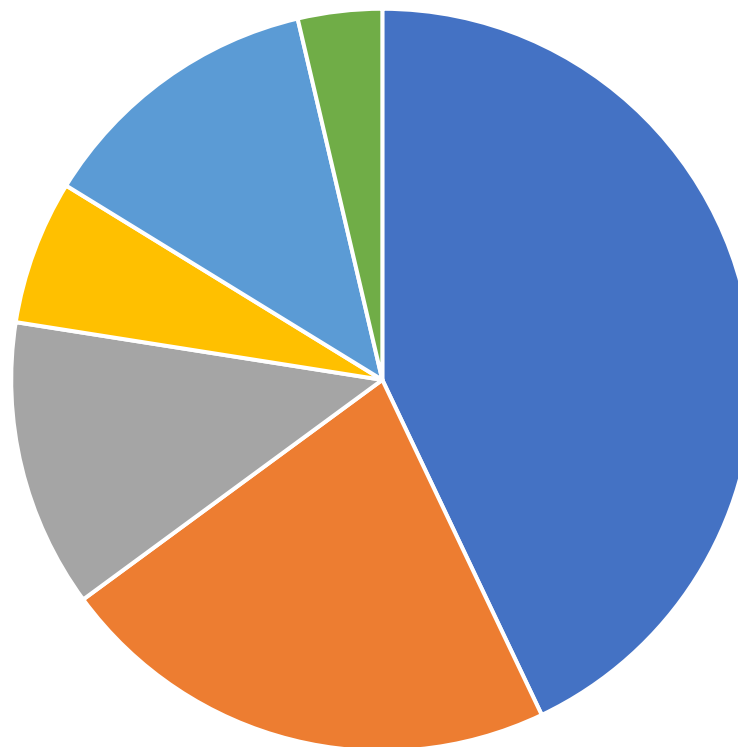
Тимчасове виконання окремих функцій старости

певною посадовою особою

діловодом (хоча останній не є посадовою особою)

Жодні рішення з цього питання не приймаються

Практика виконання повноважень старостами

- Надання адміністративних послуг
- Вчинення нотаріальних дій
- Ведення військового обліку

- Надання адміністративних послуг соціального характеру
- Реєстрація актів цивільного стану
- Реєстрація місця проживання

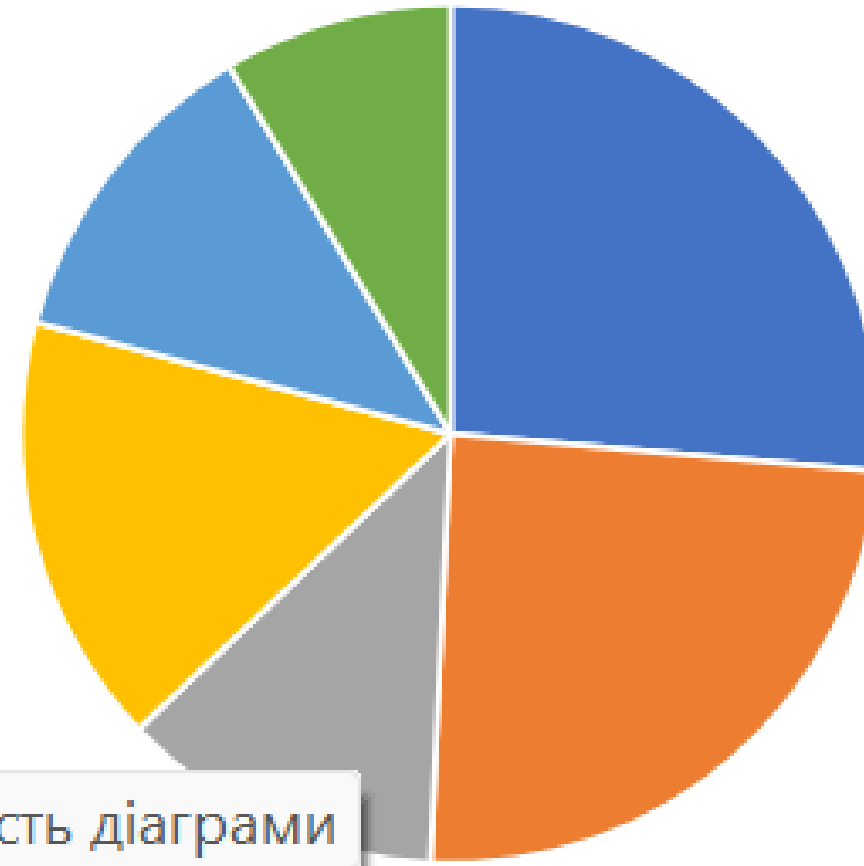
Практика вирішення питань благоустрою старостинських округів

- До питань благоустрою старости зазвичай відносять такі роботи:
- косіння трави, обрізку дерев,
- прибирання кладовищ, розчищення узбіч доріг,
- впорядкування територій біля нежитлових будівель,
- проведення робіт із обслуговування громадських колодязів,
- ліквідації стихійних сміттєзвалищ та вивезення твердих побутових відходів від населення, організацію толок для прибирання території.

Практика вирішення старостами питань благоустрою

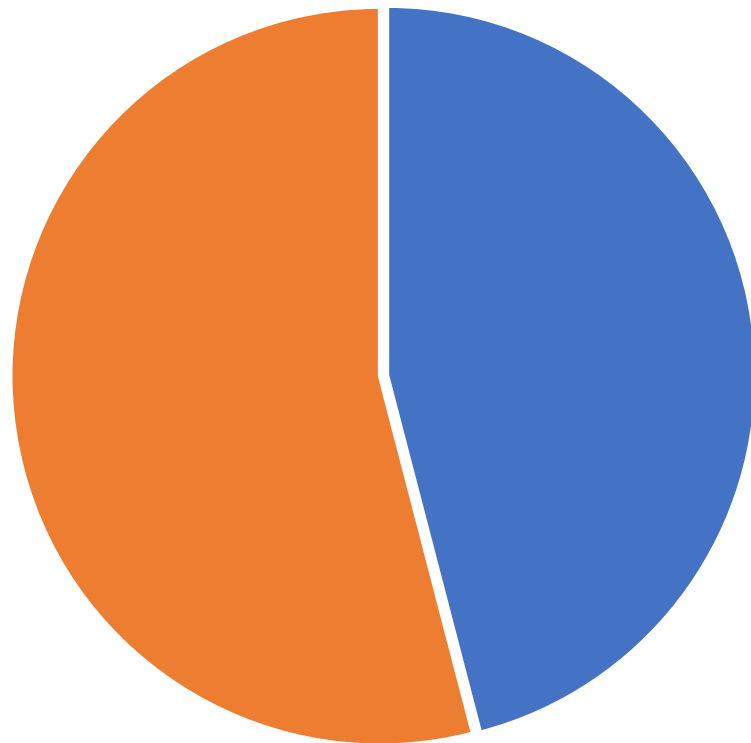
- Косіння трави, прибирання снігу
- Прибирання кладовищ, обрізка дерев
- Впорядкування територій біля нежитлових будівель
- Ліквідація стихійних сміттєзвалищ та вивезення твердих побутових відходів, організація толок для прибирання території
- Розчищення узбіч доріг
- Організація толок

Практика закріплення за старостами функцій контролю

- Контроль за своєчасною сплатою податків, платежів за оренду комунального майна, за використанням та охороною земель, об'єктів комунальної власності в межах старостинського округу
- Контроль за місцем проживання ВПО, за умовами проживання громадян, які опинились у складних життєвих умовах (одиноких, багатодітних, кризових сімей тощо)
- Контроль за організацією роботи закладів торгівлі
- Контроль за виконанням перевізниками, що надають транспортні послуги в межах старостинських округів, договірних умов
- Контроль за роботою працівників комунальних установ і закладів, особами, що відбувають покарання у вигляді громадських та виправних робіт на території населених пунктів

Практика підвищення старостами кваліфікації

■ Так ■ Ні ■ ■

- з питань цивільного захисту;
- вчинення нотаріальних дій;
- з питань роботи в реєстрах;
- з питань управління відходами;
- інформування, залучення та комунікація;
- з питань цифрової освіти;
- захист персональних даних, прийняття ефективних управлінських рішень Європейська інтеграція тощо.

Основні рекомендації. ОМС

- Забезпечити відповідність положень про старосту, чинному законодавству України в частині визначення повноважень та обов'язків старости
- Пріоритетно сприймати роль старости, як посадової особи місцевого самоврядування, що має, насамперед, виконувати функції з представництва інтересів мешканців старостинського округу та забезпечувати ефективно надання публічних послуг
- Переводити діловодів на посади спеціалістів (посадових осіб ОМС).

Основні рекомендації. Законодавство

Проблема: не включення населених пунктів громади до складу старостинських округів.

I. Внести зміни до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»: змінити перше речення частини 4 ст. 54-1 виклавши його у такій редакції:
“4. Старостинський округ утворюється відповідною сільською, селищною, міською радою у складі одного або декількох населених пунктів (всі населені пункти територіальної громади, крім її адміністративного центру, мають увійти до складу старостинських округів), на території якого (яких) проживає не менше 500 жителів.».

Основні рекомендації. Законодавство

Проблема: Відсутність у старост належної кваліфікації для виконання окремих повноважень.

I. Внести зміни до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»:
доповнити п. 13, частини 5 ст. 54-1 реченням:

“При покладанні на старосту додаткових повноважень, передбачених іншими законами України, постановами Кабінету Міністрів України, наказами профільних міністерств тощо, кандидатура старости має відповідати кваліфікаційним вимогам встановленим нормами цих законодавчих та нормативно-правових актів до уповноважених на здійснення відповідних дій осіб.”

Основні рекомендації. Законодавство

Проблема: Неузгодженість в питанні виконання повноважень старости під час його тривалої відсутності.

I. Внести зміни до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»:
доповнити частину 1 ст. 54-1 таким реченням:

“На час тривалої відсутності (відпустки у зв’язку вагітністю та пологами та відпустки для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку) старост для виконання їх повноважень можуть прийматися на службу особи за строковим трудовим договором (контрактом) за процедурою, визначеною у цій статті”.

ДЯКУЄМО ЗА УВАГУ!

www.prosto.in.ua